

Can Ferrer

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Demarcació de Claret dels Cavallers
Emplaçament Ctra. BV-3002 (a Salo), al km. 4 pista direcció sud i després est cap al Semís i Claret de Cavallers
Alçada: 561

Coordenades:

Latitud: 41.82133
Longitud: 1.64705
UTM Est (X): 387638
UTM Nord (Y): 4630824

Classificació

Número de fitxa 08229 - 327
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Fa anys que resta deshabitada. En procés de rehabilitació
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 61)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Número inventari Sí: IPA: 17112
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 7710006CG8371S0001PZ

Fitxes associades:

Can Serra (Claret dels Cavallers)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 06/09/2017 - 02:00

Descripció

Masia de grans dimensions i històricament molt important, situada al lloc de Claret dels Cavallers, que es troba en una serra paral·lela a la de Castelltallat però més al nord, just al punt de confluència entre la riera de Coaner i una altra coneguda com la Rasa d'Utgés. Junt amb can Serra, és un dels dos grans masos que hi ha a Claret dels Cavallers i que es troben en part units formant un petit carreró intermedi, ja que en un principi pertanyien a la mateixa família. Can Ferrer es troba a la part baixa, tancant el nucli per la banda sud-oest. Aquest casal és més modern que can Serra, i ha estat construït amb una estructura molt més regular. És de planta més o menys rectangular, i té adossat a ponent una petita caseta que està datada el 1601 i és més antiga que el mas principal. Aquest habitatge conserva una tina força antiga, sense rebestir amb cairons. El mas principal consta de planta baixa més dos pisos i golfes. La façana principal, encarada vers el nord-est, reflecteix una distribució en tres crugies. Al centre té un portal adovellat, amb un balcó al seu damunt. Les obertures són emmarcades amb llindes i brancals de pedra, i el mur és fet amb un parament força regular, fet de petits carreus. A la seva dreta aquesta façana té adossat un cos (actualment semiderruït) que aplegava les estances on normalment feien vida els seus propietaris. La façana del sud-est és de característiques similars que la principal, i també força regular. Les obertures (finestres i un balcó) es troben als dos pisos superiors, mentre que la part baixa només té alguna petita espitllera. En aquesta banda el mur té una gran alçària, a conseqüència del desnivell del terreny, i la casa té adossats uns coberts (actualment semi-derruïts), sense obertures i amb aspecte de muralla. La façana que ve a continuació, encarada a migdia, també és de gran alçada i amb característiques de muralla, igual que la masoveria de can Serra, adjacent. Pel que fa a la façana nord-oest, que dona a la part alta i al carreró intermedi amb can Serra, és només de dues plantes. Ha estat remodelada amb un portal rematat amb arc escarser (amb inscripció de 1894) i diverses finestres emmarcades amb pedra picada. Al mateix lloc de Claret dels Cavallers hi ha la masoveria de can Ferrer, situada al sud-est del nucli, així com una altra construcció aïllada corresponent a una pallissa, situada a l'extrem sud.

Observacions:

Llinda del balcó de la façana principal: Miquel Ferrer 1859 Llinda d'un portal a l'oest del carreró: 1601
Llinda de la porta balconera de la façana sud: 1859 Portal de la façana que dona al carreró: 1894 (amb una creu i diverses ferradures)

Història

El lloc de Claret dels Cavallers és documentat ja l'any 1031. És possible que aleshores ja hi haugés un castell. L'església és documentada el 1032 ja com a Sant Pere de Claret (SALVADÓ, 213). Als segles XIII i XIV era parròquia. L'estudiós Josep Bastardas sosté la tesi que entorn de 1135 Claret dels Cavallers va entrar sota el domini de la milícia de l'Orde del Temple, juntament amb altres llocs a ponent de la serra de Castelltallat (Vilalta i el castell de Castelltallat) i també a llevant de la mateixa. Posteriorment, amb la dissolució d'aquest orde a principis del segle XIV, o possiblement ja abans, el lloc retornaria als Cardona, que n'haurien conservat el domini directe. D'altra banda, Albert FÀBREGA (2008) aporta informació sobre famílies de rang inferior als Cardona que, a partir del segle XIV, van exercir drets senyorials sobre el

castell de Claret dels Cavallers, com els Sant Guillem, els Sescomes i, sobretot, els Peguera. El complex casteller derivà en el mas de can Serra, documentat ja al segle XV. En un principi la casa situada al sud era coneguda com can Serra de Baix. És a partir de l'any 1587, amb motiu del casament entre la pubilla Jerònima Serra amb Antoni Ferrer, hereu del mas Ferrer de les Basses, que aquesta altra casa va passar a ser el mas Ferrer de Claret de Cavallers. El següent hereu fou Pere Ferrer, casat el 1616 amb Agnès (de Monistrol de Calders). El 1610 havia rebut el mas Ferrer de les Basses, situat a la Molsosa, i el 1619 s'adquirí el mas Corbera. El següent hereu fou Manuel Ferrer, casat el 1636 amb Jerònima Jaumandreu (de Fals) i en segones núpcies amb Mariàngela Guilanyà (de Navès); el seguí Francesc Ferrer, casat el 1656 amb Caterina Guilanyà; Joep Ferrer, casat el 1685 amb Maria Vila (d'Artés). El 1710 es va vendre el mas Ferrer de les Basses. El següent hereu fou Francesc Ferrer Vila, casat el 1715 amb Teresa Fàbrega Pilar, filla d'un ciutadà honrat de Barcelona. Pere Ferrer Bastardes es casà el 1761 amb Caterina Semí Vallbona, de Sant Salvador de Torroella. Pere Ferrer Semís es casà amb Antònia Feixes (de les Feixes de Coaner). Miquel Ferrer Feixes es casà el 1833 amb Teresa Viladés Parcerisses (de Sant Amanç de Rajadell). Josep Ferrer Viladés es casà el 1859 amb Maria Trulls (de Castelltallat). En un inventari de 1885 la família posseïa els masos Ferrer, Corbera, Soler de la Bena i Torribalta. L'any 1893 Josep Ferrer edificà una altra casa al mateix poble de Claret, enfront del portal del corral. El següent hereu fou Miquel Ferrer Trulls, que el 1897 es casà amb Maria Torres Vilar (de Riells). El seu fill, Josep Ferrer Torres, es casà el 1931 amb Josefa Giró (de Sant Celoni). L'any 1905 es construï una nova casa davant la font del Roure, i el 1910 Miquel Ferrer va fer instal·lar gas acetilè al mas. L'any 1911 el carrer de Claret dels Cavallers es va remodelar, separant la casa Ferrer de can Serra pel pastadó de can Ferrer. Anteriorment, el carrer passava per sota de l'eixida de can Serra. El 1923 la família havia quedat molt reduïda i es traslladà a una casa de Súrria. Entorn de 1960 la casa va quedar totalment deshabitada i, més recentment, l'heretat ha estat dividida en nou parts que han anat a parar a diferents hereus. Entre ells s'han repartit tres habitatges a Claret dels Cavallers més altres masoveries que pertanyien a la finca: Torriblata, Fontfreda, cal Fuster o Corbera.

Bibliografia

BENET, Albert; DUOCASTELLA, Anna M. (1988). "Sant Mateu de Bages", Història del Bages, Manresa, Parc Edicions Selectes, p. 403 - 418.

BASTARDAS, Josep (2014). De les terres de Domenic als termes de Castelltallat, Fals i Camps. Una visió històrica sobre els dominis senyorials d'aquest territori des de l'època carolíngia fins a l'època moderna (ss. X-XVI). Treball inèdit.

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert; SERRA SELLARÈS, Francesc (2008). "Claret dels Cavallers (Sant Mateu de Bages)", Dovella, núm. 96 (estiu, 2008), Manresa, p. 5-19.

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 61).

